

From: QuestBack <noreply@questback.com>
Sent: 22. mars 2018 09:54
To: Camilla Hansen Steinum
Subject: Questback kvittering -> Høring: Ivaretagelse av somatisk helse og levevaner ved psykiske lidelser og/eller rusmiddelproblemer (17/35561)

Nedenfor er en kopi av ditt svar på: Høring: Ivaretagelse av somatisk helse og levevaner ved psykiske lidelser og/eller rusmiddelproblemer (17/35561)

- Høringen kommer fra:
  - Fag- og interesseorganisasjon
- Navn på avsender av høringen (hvilken statlig etat, fylkesmannen, kommune osv):
  - Den norske tannlegeforening
- Tannhelse
  - Den norske tannlegeforening (NTF) takker for muligheten til å avgi høringssvar. Et av målene for pakkeforløpene er bedre ivaretagelse av somatisk helse og gode levevaner. Her må oral helse/munnhelse inn som en viktig del. Pakkeforløpene skal også bidra til økt fokus på samhandling. NTF vil innledningsvis påpeke at det vil være riktig å bruke begrepet oral helse (evt. munnhelse). Tannhelse er et snevert begrep og dekker ikke de problemene disse pasientene opplever. Det er positivt at tannhelse er nevnt som eget punkt 7 i «Ivaretagelse av somatisk helse og levevaner ved psykiske lidelser og/eller rusproblematikk». Vi vil allikevel understreke at tannhelse ikke er nevnt spesifikt i flere av pakkeforløpene, mens det andre steder er nevnt eksplisitt som en del av somatisk helse. Vi vil derfor understreke at det er svært viktig at oral helse nevnes spesifikt (selv om det selvfølgelig inngår i begrepet somatisk helse), dette for å sikre at oral helse ikke blir glemt. Det hadde derfor også vært ønskelig at tannhelsetjenesten ble nevnt som en av samarbeidspartnerne under samhandlingsdelen av pakkeforløpene. NTF vil understreke at spiseforstyrrelser hos barn og unge kan påvirke den orale helsen i stor grad, dette gjelder spesielt de pasientene som kaster opp. Syrepåvirkningen kan føre til store, irreversible skader på tannsubstansen som kan få store konsekvenser for pasientene resten av livet. I dette pakkeforløpet bør oral helse tas inn og tannhelsetjenesten bør føres opp som en viktig samhandlingspartner.

Tannhelsetjenesten vil ofte også kunne avdekke spiseforstyrrelser fordi vi regelmessig møter alle barn og unge. NTF støtter at alle bør få tilbud om regelmessig oppfølging av tannhelsepersonell for å forebygge dårlig tannhelse. Det understrekes i punktet at personer med psykiske lidelser og/eller rusproblemer har økt risiko for karies og periodontitt. Sykdommer og tilstander i munnhulen kan påvirke en rekke andre helseproblemer - og omvendt. Oral helse har derfor stor betydning for både den somatiske og psykiske helsen og for sosial funksjon. Dårlig oral helse øker risikoen for flere alvorlige somatiske sykdommer, som for eksempel hjerte-karsykdom, slag og endokarditt. Pasienter med diabetes har to til fire ganger så stor risiko for å utvikle periodontitt som kan medføre tannløsning og tap av tenner. Det er viktig å påpeke at den psykiske helsen påvirkes i vesentlig grad av den orale tilstanden. Dårlig oral helse har en betydelig innvirkning på både selvtillit og selvfølelse, og tanntap og dårlig oral hygiene kan utgjøre en stor psykisk belastning. Det påvirker det sosiale liv, og reduserer i mange tilfeller muligheten til å få en plass i arbeidslivet. Dårlig oral hygiene oppleves som svært stigmatiserende og kan bidra til sosial angst. Vi ser ofte at psykiske problemer fører til redusert oral helse. Dette gjelder også pasienter med ulike rusproblemer, som kan ha store problemer med å ta vare på seg selv og sin egen orale helse. Oral helse bør derfor inkluderes i forebygging og behandling av psykiske lidelser. Pasienter med rusproblemer bør få oppfølging vedrørende tannhelsestatus. Tannhelsepersonellet bør ses på som en ressurs, uavhengig av om pasienten har rettigheter innenfor det offentlige eller benytter en tannlege i den private tannhelsetjenesten. Det er viktig å understreke at en rekke medikamenter som brukes ved behandling av psykiske lidelser kan føre til munntørrhet, noe som igjen øker risikoen for blant annet karies, infeksjoner og såre slimhinner. De får også få problemer med tygging og svelging, og dette kan igjen føre til dårlig ernæringsstatus. Munntørrhet kan dessuten være svært smertefullt for pasientene og må tas på stort alvor. NTF vil påpeke at tannleger regelmessig ser mange av de pasientene som omfattes av de nevnte pakkeforløpene. Vi kan derfor bidra også i tiltak for røykeslutt og kostholdsveiledning. T

Tjenesten er levert av www.questback.com - Questback Essentials